

РЕФОРМА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПРАВОВОЇ ДОКТРИНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ*

Олена Кадетова,

здобувач НДІ інтелектуальної власності НАПрН України

У статті досліджується вплив європейського законодавства на розвиток законодавчого регулювання сфери інтелектуальної власності в Україні. Зокрема, процес імплементації положень європейського законодавства. Досліджуються шляхи розв'язання завдань, спрямованих на таку імплементацію, через призму європейської доктрини інтелектуальної власності. Аналізується практика Європейського Союзу та дії Європейської Комісії у частині подальшої гармонізації законодавства у сфері інтелектуальної власності, зокрема у частині авторсько-правового регулювання.

Ключові слова: реформування законодавства, гармонізація, інтелектуальна власність

В Україні в останні роки процес реформування охопив багато зі сфер національної економіки, державної влади та менеджменту, та суспільного життя в цілому. Не рідко дуже повільно, не з такими швидкими результатами, як очікувалося, але триває проведення реформ у сфері освіти, системи охорони здоров'я, фінансового сектору. Продовжуються реформи у напрямі децентралізації, дерегуляції та реформування бізнесу, енергетики. Кардинальні зміни відбуваються із судовою гілкою влади, зі створенням нових судових органів, очікуються суттєві зміни усього процесуального законодавства. Серед інших галузей та напрямів реформування свою роль відіграє й реформа сфери інтелектуальної власності, старт якій фактично дала Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сто-

рони [1]. Адже у цій Угоді окрема глава, а саме глава 9 «Інтелектуальна власність», а також додатки до Угоди, містять положення, спрямовані на уніфікацію національного законодавства з європейським та запровадження європейських стандартів охорони й захисту прав інтелектуальної власності в національне правозастосування.

Така уніфікація є історичним процесом, обумовленим, з одного боку, намаганням усунути будь-які територіальні бар'єри щодо конкуренції та торгівлі, а з іншого — посиленням рівня дотримання прав творців об'єктів інтелектуальної власності. Ці завдання набувають додаткового змісту, враховуючи орієнтацію суспільного розвитку на економіку знань, на цифрову економіку та технології. Адже права інтелектуальної власності в своєму і нематеріальному, і матеріальному змісті виступають природними правами людини, й мають реалізовуватися й охоронятися

* Стаття друкується в авторській редакції.

поряд з іншими правами. Саме це розуміння покладається в основу сучасної цивілістичної доктрини у частині розгляду права інтелектуальної власності в цілому. При цьому доктринальні дослідження мають враховувати наявні тенденції поступового подолання територіального характеру права інтелектуальної власності, триваючі процеси регіональної та міжнародної уніфікації прав інтелектуальної власності, спільний пошук відповідей на сучасні виклики у цій сфері.

Зазначені міркування спонукали до розгляду у даній публікації тенденції щодо зміни європейської правової доктрини інтелектуальної власності та її впливу на процес гармонізації національного законодавства у цій сфері.

Слід відзначити, що на відміну від України, в Європі питання інтелектуальної власності, у тому числі в частині дослідження проблем стосовно гармонізації та уніфікації національних законодавств, були предметом чисельних правових досліджень. Підтвердженням можуть бути роботи Бейнбіджа Д., Бенабу В., Ділленца В., Драйера Т., Дворкіна Дж., Геллера П., Готцена Ф., Кельмана К., Тріттона Г., Франзозі М., Хьюза С., Шрікера Г. та багатьох інших. Крім того, слід виходити й з розуміння того факту, на якому неодноразово наголошували вітчизняні та іноземні фахівці (наприклад, Ю. М. Капіца [2, с. 11], А. І. Абдуллін [3, с. 4], О. П. Орлюк та інші [4, с. 9]), що нині ЄС являє приклад міжнародної регіональної організації, що динамічно розвивається та успішно функціонує, і яка при цьому наділена значною специфікою як інституційного, так і політико-правового характеру.

Якщо аналізувати фахові дослідження, можна говорити про те, що минуле сторіччя, фактично, в європейській правовій доктрині інтелектуальної власності характеризувалося наявністю абсолютизації прав винахідника, відповідно до міжнародних норм і стандартів, що були прийняті у цей

час. Такий підхід виправдовувався наявним рівнем економічного розвитку Європи. Однак нині зазначений підхід зазнав суттєвих змін, обумовлених розумінням розвинених країн щодо необхідності переходу на 4-й, технологічний уклад, та розбудовою цифрової економіки. Тобто сучасне розуміння суспільством, по-перше, моральності процесу монополізації результатів інтелектуальної власності, причому не лише у сфері медицини чи фармації, але й в інших сферах, а по-друге, пошуку балансу між конфліктом щодо прав авторів та вільного доступу до інформації, має істотно вплинути на усю сферу інтелектуальної власності, можливо — шляхом повернення моделі верховенства природних прав людини.

Свого часу прийняття у 1994 році Угоди ТРІПС, яка застосовується і в ЄС, та метою якої було зменшення нетарифного регулювання та торговельних бар'єрів, що впливають з різних національних режимів охорони й захисту прав інтелектуальної власності, мало стимулювати країни-члени СОТ прийняти мінімальний рівень захисту прав інтелектуальної власності. Однак час, який пройшов з моменту її прийняття та включення до національних правових систем, довело, що положення Угоди далеко не в усьому отримують позитивні наслідки від впровадження. Позитивним стало те, що система введеного мінімального рівня захисту не змогла негативно вплинути на глобальний технологічний прогрес, хоча відповідні застереження були непоодинокими. Зокрема, в одному з досліджень Федерального резерву США зазначалося, що патенти в своїй дії дуже схожі на торговельні обмеження, оскільки вони перешкоджають вільному виходу конкурентів на національні ринки, знижуючи тим самим розвиток виробничого потенціалу і уповільнення економічного зростання [5]. Водночас слід зауважити, що висловлені застереження знайшли свого підтвердження на прикладі країн, що розвиваються, при-

чому на різних сегментах національних ринків.

У цьому підтвердилися застереження стосовно того, що система прав інтелектуальної власності може перешкоджати державі надавати суспільні блага, такі як освіта, доступні ліки і впровадження сільськогосподарських інновацій. У такому разі країни, що розвиваються, змушені витратити свої обмежені кошти на примусовий захист прав інтелектуальної власності, замість того, щоб інвестувати у власні інновації, й не в змозі отримувати вигоду від комерціалізації своїх знань і природних ресурсів, які отримали патентний захист в промислових розвинених країнах. Наведені міркування, які знайшли свого підтвердження за ці роки на прикладі становлення ринків країн, що розвиваються (не залежно від того, на якому континенті вони розташовані), значною мірою підтвердили непоодинокі переконання у тому, що система прав інтелектуальної власності суперечить у багатьох аспектах інтересам таких країн. У цьому напрямі достатньо подивитися досвід Індії, Бразилії та багатьох інших країн, що розвиваються, у частині пошуку балансу між створенням умов для населення до доступних ліків та дотримання прав інтелектуальної власності. Ситуація, яка відбувається в Україні в останні роки у цій сфері, також є яскравим свідченням наявного конфлікту між природними правами людини на життя та здоров'я, та монополією прав інтелектуальної власності.

Крім того, існуюча система захисту авторських прав не відповідає реаліям людської поведінки в Інтернеті, не залежно від того, в якій країні вони проживають. Адже бажання обмінюватися інформацією, музикою, фільмами тощо (тобто усім тим, що переважно підпадає під авторсько-правову охорону), не рідко стимулює до піратства. Люди усвідомлено, а часто й не усвідомлено порушують норми національного законодавства у частині захисту авторських

та суміжних прав. І намагання національних урядів до створення умов для дотримання таких прав (шляхом введення суворої відповідальності для користувачів або провайдерів, для власників сайтів тощо) далеко не завжди має суцільні позитивні результати. Оскільки на наявні позитивні приклади щодо боротьби з інтернет-піратством у Німеччині чи Франції можна навести значно більшу частину прикладів з інших країн, де було отримано протилежні результати. Крім того, у світі поступово зростає кількість прихильників (як громадян, так і компаній) ідеї щодо необхідності зміни законів, які забороняють або обмежують обмін інформацією в Інтернеті. При тому, що допоки національні органи намагаються подовжувати приймати закони, спрямовані на захист прав інтелектуальної власності. Прикладом може бути ситуація в Україні, де нещодавно подолано вето Президента України й прийнятий Закон України «Про державну підтримку кінематографії в Україні» [6], в якому було, у тому числі, вміщено норми про відповідальність провайдерів.

Саме ситуація, що склалася у сфері дотримання прав інтелектуальної власності, спонукала до пошуку шляхів розв'язання цих проблем на глобальному рівні. Прикладом може бути ідея, висловлена американським професором економіки Кейтом Е. Маскусом (*Keith E. Maskus*), згідно з якою ВОІВ було запропоновано створити всеосяжну базу даних усіх існуючих патентів і зв'язати цю інформацію з розробками і науковими дослідженнями. На погляд автора, створення такої бази даних розширить доступ до інформації та знизить витрати пошуку для винахідників. При цьому з метою полегшення обробки потоку інформації в Інтернеті, слід прийняти багатосторонню міжнародну угоду для надання права передачі цифрового контенту інтернет-провайдерам. Оскільки єдині ліцензійні збори можуть залучити більше користувачів і генерувати більше доходів

для творців інтернет-контенту. Крім того, Кейт Е. Маскус зауважив на необхідність прийняття глобальної угоди з науки і техніки для полегшення відкритого взаємного доступу до результатів наукових досліджень. Ця базова угода з науки і техніки може доповнити угоди в рамках СОТ й забезпечити захист інформації у галузі передових технологій (кібербезпека), а також визначити різні рівні відкритого доступу до такої інформації (включаючи традиційні обмеження для захисту національної безпеки і суспільної моралі) [7]. Зрозуміло, що великі індустрії (фарма, кінобізнес тощо) виступають проти такого підходу, але й вони змушені визнати, що нинішня система захисту інтелектуальних прав неефективна. У цьому сенсі слід погодитися з думкою, що «зосередивши свою увагу на правозастосовчій практиці і збільшенні штрафних санкцій дії проти «піратів», вони водночас визнають невисоку ефективність сучасної захисту прав інтелектуальної власності, що особливо яскраво проявилось в період світової фінансової кризи» [8].

Аналіз поставленої проблеми засвідчує розуміння професійним середовищем та урядами викликів, що ставляться перед суспільством. Великий інтерес у цьому представляє досвід Європейського Союзу, адже саме до нього ми маємо гармонізувати своє законодавство, у тому числі — й у сфері інтелектуальної власності. І слід зразу не погодитися з періодичними висловами про відсутність реформи європейського законодавства та незмінність європейської правової доктрини інтелектуальної власності. Навіть якщо подивитися ситуацію з законодавчим регулюванням цієї сфери навіть в останнє десятиріччя, можна із впевненістю констатувати, що процес реформування та уніфікації з метою удосконалення правової охорони й захисту прав інтелектуальної власності йде постійно. На це впливають об'єктивні фактори, про які вже згадувалося

вище. Крім того, світова криза 2008 року спонукала ЄС до пошуку шляхів у відновленні нормального економічного функціонування, за допомогою різних інструментів. Серед них звернулися й до інтелектуальної власності, зокрема у частині її впливу на інноваційний розвиток та формування європейського наукового та дослідницького простору, аби стимулювати технологічний розвиток.

У 2015 році Європейський Союз розпочав масштабну програму, спрямовану на істотне поліпшення роботи єдиного європейського ринку з урахуванням його цифрового сегмента. Були визначені амбітні завдання — розквіт економіки даних і онлайн-бізнес-проектів, доступність контенту користувачам, захищеність інтересів авторів. Це спонукало до проведення детального аналізу ринків і оцінки можливих змін. Наслідком чого стала розробка декількох десятків нових повідомлень, регламентів та декількох директив Європейської комісії. При цьому частково такі зміни торкаються й сфери інтелектуальної власності, у першу чергу авторських та суміжних прав.

У цьому контексті доцільно згадати Повідомлення ЄК від 06.05.2015 р «Стратегія Цифрового Єдиного Ринку для Європи» (*Communication A Digital Single Market Strategy for Europe*) [9]. Автори документу вважають, що споживачі ЄС можуть заощадити 11,7 млрд євро щороку, якщо вони зможуть вибирати з повного спектра товарів та послуг у ЄС у тому разі, коли вони здійснюють покупки в Інтернеті. Також дослідження довели, що 61 % споживачів ЄС почувають себе впевненими у придбанні через Інтернет через роздрібно-го торговця, який знаходиться у власній державі-члені, тоді як лише 38 % впевнені у покупці з іншої країни-члена ЄС. І тільки 7 % МСП в ЄС продають товари через транскордонний ринок.

У Повідомленні ЄК також доводиться, що Інтернет та цифрові технології, перетворившись з окремого сектора

економіки в основу всієї інноваційної економічної системи, змінюють спосіб життя і роботи кожної людини, підприємства, суспільства в цілому. Створювані національні цифрові ринки будуть більш ефективні у вигляді єдиного європейського. Цифровий єдиний ринок (*Digital Single Market, DSM*) — ринок, на якому забезпечується вільне переміщення товарів, трудових ресурсів, послуг, капіталів і на якому фізичні особи і підприємства можуть в рівній мірі отримувати доступ і вести діяльність в онлайні на умовах справедливої конкуренції, високого рівня охорони прав споживачів і персональних даних, а також незалежно від їх громадянства або місця знаходження [10].

Дослідження, проведені для підготовки даного Повідомлення, спонукали Єврокомісію до розуміння необхідності перегляду ряду директив та регламентів. На період 2015–2016 років було заплановано здійснення ряду заходів стосовно створення умов для кращого доступу для споживачів та бізнесу до цифрових товарів та послуг у Європі; створення належних умов для процвітання цифрових мереж та послуг; а також для максимізації потенціалу зростання цифрової економіки на теренах Європи. З метою реалізації зазначеного було заплановано здійснити певні кроки по кожному з напрямів (наприклад, розробити законодавчі пропозиції щодо простих та ефективних транскордонних правил контракту для споживачів та бізнесу; розробити законодавчі пропозиції щодо реформування режиму авторського права; прийняти пріоритетний план стандартів ІКТ та розширення Європейської системи сумісності для публічних послуг тощо).

Наприклад, серед заходів із покращення онлайн-доступу Єврокомісія запропонувала (після невдалої спроби розгляду проекту Регламенту про загальноєвропейське торговельне право (*Regulation on a Common European Sales Law*)) у грудні 2015 року проект Директиви про певні аспекти

договорів онлайн- та іншого дистанційного продажу товарів (*Proposal for a Directive on certain aspects concerning contracts for the online and other distance sales of goods*), а також проект Директиви про певні аспекти договорів поставки цифрового контенту (*Proposal for a Directive on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content*).

Також стосовно згаданого у Повідомленні Регламенту про співробітництво національних органів із метою захисту споживачів (*Consumer Protection Cooperation (CPC) Regulation*), який Єврокомісія спочатку збиралася доопрацювати, у травні 2016 року було прийнято рішення про необхідність розробки його нової редакції.

У частині оновлення норм, що регулюють розповсюдження медіа-контенту, ЄК 25 травня 2016 року було представлено проект Директиви, що вносить зміни до Директиви 2010/13/ЄС про гармонізацію певних положень, що встановлюються правовими, підзаконними або адміністративними актами Держав-членів ЄС стосовно надання аудіовізуальних медіа-послуг у світлі ринкових умов, що змінюються (*Directive amending Directive 2010/13/EU on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the provision of audiovisual media services in view of changing market realities*).

Також з метою удосконалення правового регулювання сфери авторського права було прийнято також Повідомлення Єврокомісії від 09.12.2015 р. «У напрямку до сучасного, більш європейського авторського права» (*Towards a modern, more European copyright framework*) [11]. У ньому було визначено 4 основних кроки досягнення прогресу у сфері авторсько-правового регулювання.

1. Забезпечення широкого доступу до контенту на всій території ЄС. Підкреслюється, що у Європі найбільший відсоток користувачів Інтернету серед населення (77%) в порівнянні іншими

країнами. Не в останню чергу вони виходять в мережу заради контенту. Вільне переміщення контенту вигідно і споживачам, і бізнесу, але поки недосяжно. Споживачі не можуть придбати контент з різних причин: онлайн-сервіси не надають послуги споживачам з інших держав-членів ЄС, або в їх каталогах немає багатьох європейських творів (онлайн доступно лише 19% аудіофільмов, вироблених в інших державах-членах ЄС; 53% користувачів намагалися знайти на іноземних сервісах матеріали, що не поширювані в їх країні), або передплатники не можуть використовувати правомірно придбаний контент при поїздках за кордон. Споживачі не розуміють, як це можливо в умовах всевітнього Інтернету. У підсумку, вони користуються обхідними шляхами (на кшталт VPN) для отримання доступу, а піратство стає виправданим (22% європейців вважають допустимим скачування піратського контенту, коли легальний недоступний). Подібна ситуація викликана територіальною дією прав інтелектуальної власності, або свідомим рішенням прав власників, бізнесу або провайдерів [12].

Єврокомісія запропонувала поступово усувати перешкоди, що заважають транскордонного доступу до контенту і поширенню творів. Серед визначених ЄК кроків доцільно назвати: 1) забезпечення мобільності контенту, щоб користувачі, які оформили передплату або придбали контент, могли зберігати доступ до нього при тимчасових поїздках в інші ГЧ; 2) сприяння онлайн-вотому транскордонного поширення ТВ- і радіопрограм; 3) стимулювання видачі транскордонних ліцензій на використання контенту, шляхом розробки програм медіації тощо; 4) спрощення оцифрування творів, що вийшли з комерційного обороту, надання до них доступу на всій території ЄС; 5) заходи із просування європейських творів на єдиному ринку, включаючи каталоги фільмів, створення ліцензійних хабів, широке застосування стандартизова-

них ідентифікаторів творів, аби потенційним споживачам і інвесторам було легше відшукувати необхідні матеріали; 6) розробка європейського агрегатора онлайн-пошукових сервісів (для індексації доступних правомірних пропозицій контенту) і національних пошукових інструментів; поліпшення фінансування виготовлення субтитрів і дубляжу за рахунок публічних фондів; 7) обговорення з аудіовізуальною індустрією способів поліпшення фінансування європейських творів.

2. Адаптація вилучень з права інтелектуальної власності до цифрового і транскордонного простору. У цьому сенсі звертають увагу, що фрагментація авторського права в ЄС добре видно на прикладі вилучень і обмежень. Норми про вилучення в праві ЄС переважно опційні і не деталізовані. Національні законодавці самі вирішують, імплементувати їх і в якому обсязі.

Фактично, основною метою у цьому напрямі є підвищення рівня гармонізації, введення положень про вилучення обов'язковими і забезпечення їх функціонування на всій території ЄС. Планованими кроками у даному напрямі є: 1) імплементувати Марракешський договір; 2) дозволити публічним дослідним організаціям, що діють у громадських інтересах, здійснювати глибокий аналіз тексту і даних, до яких вони мають правомірний доступ; 3) пояснити межі вилучення «ілюстрування для цілей навчання», а також його застосування у цифровій сфері та при онлайн-новому навчанні; 4) уточнити правила збереження культурної спадщини, в т.ч. із застосуванням цифрових технологій, а також спочатку цифрового або оцифрованого контенту; 5) надати право академічним бібліотекам і подібним їм інститутам віддалено звертатися до творів через закриті електронні мережі для цілей досліджень і приватного дослідження; 6) прояснити дію вилучення «*panorama exception*» (вільне створення і завантаження зображень об'єктів архітектури і скульптури, роз-

міщених в публічному просторі), в т.ч. для нових каналів поширення; 7) модернізувати правила про примусові збори (за приватне копіювання), оскільки аналіз показує, що вони можуть завдавати шкоди єдиному ринку, споживачам та іншим ринковим гравцям; необхідно також, щоб розподіл зібраних коштів між правовласниками був більш ефективним.

3. Досягнення ефективно функціонуючого ринку для копірайту.

У цьому сенсі різноманітність контенту та його доступність споживачам мають супроводжуватися ефективними правами творців контенту на отримання винагороди за свою працю. Ринок, особливо цифровий, часто не дозволяє правовласникам самим встановлювати ліцензійні умови і проводити переговори на справедливій основі. Наприклад, онлайн платформи і агрегатори контенту далеко не завжди в своїй діяльності слідує інтересам правовласників і принципам авторського права. Цьому є й юридичні причини (протиріччя в розумінні термінів «повідомлення та доведення для загального відома», що використовуються у цифрових транзакціях), і ринкові (авторам і виконавцям може не вистачати переговорної сили, щоб відстоювати своє право на справедливую винагороду). Наразті, платформи часто, посилаючись на посередницький характер своїх функцій, претендують на імунітет проти відповідальності за порушення інтелектуальних прав. У цьому випадку вони отримують вигоду від чужого контенту, але не забезпечують задоволення інтересів творців такого контенту. Відповідно, слід вирішити, чи треба відкоригувати правила про імунітет для різних типів посередників.

З метою розв'язання зазначених питань Європейська комісія планує: 1) оцінити, чи мають потребу в уточненні визначення прав «на повідомлення для загального відома» і «на доведення до загального відома»; 2) вивчити необхідність створення особливих

правил роботи новинних агрегаторів; 3) дослідити, яких змін вимагають системи винагороди авторів і виконавців, щоб підвищити їх правову визначеність, прозорість і збалансованість.

4. Забезпечення ефективної і збалансованої правозастосовчої системи.

Недотримання прав авторів і виконавців завдає істотної шкоди їм, і економіці в цілому. Відповідно, кроками для розв'язання пакету проблем, спрямованих на забезпечення ефективної і збалансованої правозастосовчої системи, мають стати: 1) якнайшвидше впровадження механізму «*follow the money*» (запобігає отриманню доходу порушниками авторських прав), що застосовується на добровільній основі; кодекси практики можуть бути при необхідності посилені законодавством; 2) аналіз діючих правил примусового здійснення, розробка програми дій, покладання на інформаційних посередників обов'язки ефективно усувати порушення прав інтелектуальної власності і запобігати їх повторному вчиненню («*take down and stay down*» principle); 3) аналогічний аналіз й публічні консультації з регулювання платформ.

Підсумовуючи зазначимо, що наведені кроки, що Єврокомісія вбачає для себе у напрямі гармонізації авторського права, підвищення рівня захисту авторських прав, свідчать про активну роботу на європейських теренах у напрямі створення правових механізмів, які оперативно реагують на швидкі зміни, що відбуваються на транснаціональних, регіональних та національних ринках і впливають на конкуренцію та сприятливі умови для споживачів. Також зазначені кроки засвідчують активну діяльність щодо подальшого реформування сфери авторсько-правового регулювання, покликаною забезпечувати не лише авторські права, але й права споживачів. Крім того, зазначені дії впливають на подальшу реалізацію ідеї щодо створення в ЄС єдиного кодексу про авторське право. Україна, яка зараз перебуває на стадії активної

реформи сфери інтелектуальної власності, у тому числі й у законодавчому плані, та імплементує до національного поля положення європейського законодавства, має підходити до розуміння

цього як до процесу, що не є статичним, а є надзвичайно динамічним для європейського середовища. ♦

Список використаних джерел / List of references

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: ратифікована 16.09.2014 р, Верховною Радою України та Європейським парламентом. URL: http://www.kmi.gov.ua/kmi/control/uk/publish/article?art_id=246581344&cat_id=223223535. (дата звернення: 06.05.2017).
2. Каница Ю. М. Авторське право і суміжні права в Європі: монографія / Ю. М. Каница, С. К. Ступак, О. В. Жувака. К. : Логос, 2012. – 696 с.
3. Абдуллин А. И. Право интеллектуальной собственности в Европейском Союзе: генезис, унификация, перспективы развития : автореферат дис. д. юр. наук. URL: <http://www.dissercat.com/content/pravo-intellektualnoi-sobstvennosti-v-evropeiskom-soyuze-genezis-unifikatsiya-perspektivy-ra>
4. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті європейської інтеграції: концептуальні засади : монографія / за наук. ред. О. П. Орлюк ; кол. авторів. – К. : НДІ ІВ НАПрНУ, ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2010. – 464 с.
5. Stefania Vitali, James B. Glattfelder, Stefano Battiston. *The Network of Global Corporate Control*. 2011. URL: <http://www.plosone.org/article/info%3Adoi%2F10.1371%2Fjournal.pone.0025995> (дата звернення: 11.05.2017).
6. Закон України «Про державну підтримку кінематографії в Україні» від 23 березня 2017 р. № 1977-VIII (дата звернення: 12.05.2017).
7. Keith E. Maskus, *Private Rights and Public Problems: The Global Economics of Intellectual Property in the 21st Century*, (Washington: Peterson Institute, 2012), pp. 18-19. Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the enforcement of intellectual property rights (Text with EEA relevance). URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:195:0016:0025:en:PDF>. (дата звернення: 12.05.2017).
8. Карцхия А. А. Права интеллектуальной собственности и концепция общественного достояния / А. А. Карцхия. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/prava-intellektualnoy-sobstvennosti-i-kontseptsiya-obshchestvennogo-dostoyaniya> (дата звернення: 12.05.2017).
9. Communication from the commission to the European parliament, the council, the European economic and social committee and the committee of the regions. *A Digital Single Market Strategy for Europe* / COM/2015/0192 final. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0192> (дата звернення: 12.05.2017).
10. Обзор реформы европейского права. URL: <http://lexdigital.ru/2017/121/#more-1656> (дата звернення: 12.05.2017).
11. Communication from the commission to the European parliament, the council, the European economic and social committee and the committee of the regions. *Towards a modern, more European copyright framework* / COM/2015/0626 final. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2015%3A626%3AFIN> (дата звернення: 12.05.2017).

12. *Европейская реформа права интеллектуальной собственности*. URL: <http://lexdigital.ru/2017/120/#more-1654> (дата звернення: 12.05.2017).
1. *Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odnii storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym Spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony: ratyfikovana 16 veresnia 2014 roku Verkhovnoiu Radoiu Ukrainy ta Yevropeiskym parlamentom*, http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344&cat_id=223223535. (data zvernennia: 06.05.2017). 2. Kapitsa Yu. M. *Avtorske pravo i sumizhni prava v Yevropim: monohrafiia* / Yu. M. Kapitsa, S. K. Stupak, O. V. Zhuvaka. K. : Lohos, 2012. – 696 s.
  3. Abdullin A. Y. *Pravo intelektualnoi sobstvennosti v Yevropeiskom Soiuze: genezis, unifikatsiia, perspektivy razvitiia* : avtoreferat dis. d. yur. nauk. URL: <http://www.dissercat.com/content/pravo-intellektualnoi-sobstvennosti-v-evropeiskom-soyuze-genezis-unifikatsiya-perspektivy-ra>
  4. *Pravove zabezpechennia sfery intelektualnoi vlasnosti v Ukraini v konteksti yevropeiskoi intehratsii: kontseptualni zasady* : monohrafiia / za nauk. red. O. P. Orliuk ; kol. avtoriv. – K. : NDI IV NAPrNU, TOV «Lazuryt – Polihraf», 2010. – 464 s.
  5. Stefania Vitali, James B. Glattfelder, Stefano Battiston. *The Network of Global Corporate Control*. 2011. URL: <http://www.plosone.org/article/info%3Adoi%2F10.1371%2Fjournal.pone.0025995> (data zvernennia: 11.05.2017).
  6. *Zakon Ukrainy «Pro derzhavnu pidtryмку kinematohrafii v Ukraini» vid 23 bereznia 2017 r. № 1977-VIII* (data zvernennia: 12.05.2017).
  7. Keith E. Maskus, *Private Rights and Public Problems: The Global Economics of Intellectual Property in the 21st Century*, (Washington: Peterson Institute, 2012), pp. 18-19. *Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the enforcement of intellectual property rights (Text with EEA relevance)*. URL : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:195:0016:0025:en:PDF>. (data zvernennia: 12.05.2017).
  8. Kartskhya A. A. *Prava intelektualnoi sobstvennosti i kontseptsiiia obshchestvennogo dostoiانيا* / A. A. Kartskhya. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/prava-intellektualnoy-sobstvennosti-i-kontseptsiiia-obshchestvennogo-dostoyaniya> (data zvernennia: 12.05.2017).
  9. *Communication from the commission to the European parliament, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. A Digital Single Market Strategy for Europe* / COM/2015/0192 final. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0192> (data zvernennia: 12.05.2017).
  10. *Obzor reformy evropeiskogo prava*. URL: <http://lexdigital.ru/2017/121/#more-1656> (data zvernennia: 12.05.2017).
  11. *Communication from the commission to the European parliament, the council, the European economic and social committee and the committee of the regions. Towards a modern, more European copyright framework* / COM/2015/0626 final. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2015%3A626%3AFIN> (data zvernennia: 12.05.2017).
  12. *Evropeiskaia reforma prava intelektualnoi sobstvennosti*. URL: <http://lexdigital.ru/2017/120/#more-1654> (data zvernennia: 12.05.2017).

Надійшла до редакції 27.05.2017 р.

Кадетова Е. Реформа интеллектуальной собственности в Украине сквозь призму Европейской правовой доктрины интеллектуальной собственности. В статье исследуется влияние европейского законодательства на развитие законодательного регулирования сферы интеллектуальной собственности в Украине. В частности, процесс имплементации положений европейского законодательства. Исследуются пути решения задач, направленных на такую имплементацию, сквозь призму европейской доктрины интеллектуальной собственности. Анализируется практика Европейского Союза и действия Европейской Комиссии в части дальнейшей гармонизации законодательства в сфере интеллектуальной собственности, в частности касательно авторско-правового регулирования.

Ключевые слова: реформирование законодательства, гармонизация, интеллектуальная собственность

Kadyetova O. Reform of intellectual property in Ukraine through the prism of European intellectual property legal doctrine. The article examines the impact of European legislation on the development of legislative regulation of intellectual property in Ukraine. In particular, the process of implementation of the provisions of European legislation. The ways of solving tasks aimed at such an implementation are explored through the prism of the European doctrine of intellectual property. The practice of the European Union and the actions of the European Commission in the area of further harmonization of legislation in the field of intellectual property, in particular regarding the copyright regulation, is analyzed.

Key words: reforming of legislation, harmonisation, intellectual property